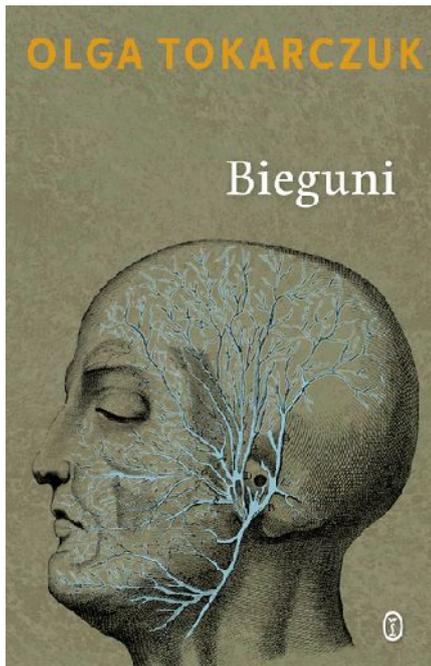

Man Booker International Prize dla Olgi Tokarczuk

Olga Tokarczuk odebrała w Londynie jedną z najważniejszych na świecie nagród literackich – Man Booker International Prize. Nagrodzono ją za książkę „Bieguni”. Na gali w Victoria & Albert Museum pisarka przyznała, że nie wierzy w „literaturę narodową”, podziękowała też tłumaczkę Jennifer Croft bez której międzynarodowy sukces książki nie byłby możliwy. W gronie trzynastu nominowanych pisarka znalazła się już w marcu br., a kilka tygodni później brytyjska komisja podała krótką listę ścisłych finalistów wśród których nie zabrakło nazwiska Tokarczuk.

W Polsce książka wywołała sporo kontrowersji, początkowo pisano między innymi, że „jest dowodem głębokiego kryzysu pisarstwa”, ale wkrótce doceniono ją w wielu konkursach literackich, honorując m.in. nagrodą Nike w 2008 roku.

Olga Tokarczuk ma na koncie osiem powieści i kilka zbiorów esejów. Autorka debiutowała w 1993 roku dziełem „Podróż ludzi księgi”, wcześniej opublikowała jeszcze tomik wierszy. Krytycy najbardziej docenili jej „Prawiek i inne czasy” wydany w 1996, a rok później nominowano ją do Nagrody Literackiej Nike. Wydana w 1998 roku książka „Dom dzienny, dom nocny”

zwycięzyła w konkursie o Nagrodę Literacką im. Władysława Reymonta. Na podstawie jej powieści „Prowadź swój pług przez kości umarłych”, Agnieszka Holland nakręciła film „Pokot” opowiadający o pięknie i przemocy polskiej wsi, relacji człowieka z naturą i etyce mordowania zwierząt. Niedawno w księgarniach pojawiła się nowa książka Tokarczuk. Tym razem jest to zbiór opowiadań zatytułowany „Opowieści bizarne”.

„Bieguni” została w 2008 roku uhonorowana polską nagrodą Nike. To literacka monografia zjawiska ruchliwości, poruszania się, niepokoju podróznego. Zdaniem autorki, turystyka stała się współczesnym sposobem zaspokajania bardzo starego, atawistycznego, nomadycznego popędu. Osią, wokół której autorka zbudowała książkę, nie jest postać, jakaś historia, tylko fenomen, jakim jest podróżowanie. Tytuł książki nawiązuje do nazwy rosyjskiej sekty z XVIII wieku, której członkowie uważali, że świat jest dziełem szatana, a kiedy się zatrzymujemy, szatan ma do nas najlepszy dostęp. Żeby uciec przed diabłem, musimy się cały czas poruszać. Tokarczuk pisze, że spotkała współczesnych biegunów, niedobitków tej sekty, którzy przez cały czas przemieszczają się metrem po Moskwie.

Autorka opisuje świat permanentnych podróżników, którzy mają swoje produkty, kosmetyki podrózne (małe tubki past, miniaturowe szampony, składane szczoteczki do zębów, jednorazowe kaptcie), swoje choroby, związane ze zmianami czasu, własny język: prosty, sfunkcjonalizowany angielski. Istnieje nawet odrębna gałąź psychologii, która ich opisuje – psychologia podróźna. To jest książka o tęsknocie fragmentu za całością, tęsknocie do tego, co przeczuwamy jako całość. Jest to książka, która wyraża wołanie współczesnego człowieka żyjącego w takim rozedrganym, rozkawałkowanym świecie o sens, o całościowy sens, który odpowiadałby na wszystkie pytania jednym zdaniem, jednym aforyzmem.

Międzynarodowy Booker dla Olgi Tokarczuk to wielki sukces polskiej literatury. Oczywiście literackiego świata są dziś wpatrzony w polską pisarkę.

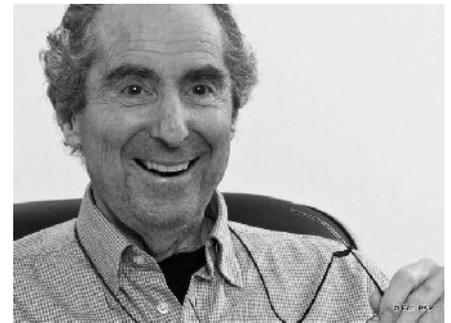
Kilka dni temu na festiwalu w Cannes Złotą Palmę za reżyserię otrzymał Paweł Pawlikowski, za film „Zimna Wojna”, laureat Oscara za „Idę”.

Philip Roth nie żyje

W wieku 85 lat zmarł słynny amerykański pisarz **Philip Roth**, laureat wielu prestiżowych nagród, m.in. Pulitzera. To jeden z najpopular-

niejszych pisarzy amerykańskich. Autor sławny, błyskotliwy i oryginalny. Urodził się w konserwatywnej rodzinie żydowskiej w mieście Newark, w stanie New Jersey. Większość jego wczesnych powieści i opowiadań rozgrywa się w tamtych okolicach. W 1955 roku po ukończeniu Uniwersytetu Bucknella wstąpił do armii, którą jednak – wskutek odniesionych ran na poligonie – szybko opuścił. Cztery lata później opublikował swą pierwszą powieść „Goodbye Columbus”, za którą otrzymał prestiżową National Book Award.

Światową sławę przyniosła mu jednak skandalizująca powieść „Kompleks Portnoya” (1969). Od lat 60. swą literacką karierę łączy z pracą naukową – od 1988 r. był profesorem w nowojorskim Hunter College. Oprócz wspomnianych, jego najbardziej znane powieści to: „The Great American Novell”, „Operacja Shylock”, „Teatr Sabata”, „Amerykańska sielanka”. Narratorem wielu powieści jest Natan Zuckerman, uważany za literackie alter ego pisarza. Za swą twórczość Roth otrzymał National Book Critics Award oraz nagrodę PEN – Faulkner.

Roth, od lat wymieniany był jako kandydat do literackiej Nagrody Nobla, za swoje utwory został uhonorowany wszystkimi innymi prestiżowymi nagrodami literackimi, w tym m.in. National Book Award, Nagrodą Pulitzera, trzykrotnie nagrodą amerykańskiego Pen Clubu im. W. Faulknera czy National Book Critics Circle.

W roku 2001 jako pierwszy otrzymał Nagrodę Franza Kafki, przyznaną przez czeskie Stowarzyszenie Franza Kafki i miasto Praga, a w roku 2011 Międzynarodową Nagrodę Man Book Prize.

Pisarz urodził się w 1933 roku w Newark w stanie New Jersey. Jako syn pierwszego pokolenia osiadłych w Ameryce żydowskich imigrantów z Galicji w swoich zawierających autobiograficzne motywy powieściach oddał etos amerykańskich Żydów mieszkających na Wschodnim Wybrzeżu Stanów Zjednoczonych. Jako redaktor serii wydawniczej „Writers From the Other Europe” wydawnictwa Penguin Books przysłużył się także popularyzacji w Stanach Zjednoczonych pisarzy z Europy Środkowo-Wschodniej, w tym z Polski. W ramach wspomnianej serii, wydawanej w latach 1974–1989, ukazały się m.in. utwory Jerzego Andrzejewskiego, Tadeusza Borowskiego, Witolda Gombrowicza, Tadeusza Konwickiego i Bruna Schulza.

Gazeta Kulturalna
Poezja Proza Krytyka Historia Sztuka Muzyka

Wydawca i redakcja: DOM KULTURY 97-425 ZELÓW, ul. Kościuszki 74, tel. (044) 6341098; 504630543; e-mail: andrzejdebkowski@wp.pl www.gazetakulturalna.zelow.pl

Redaktor prowadzący — **Andrzej Dębowski**.

Współpraca: Józef Baran, Andrzej Bartyński, Emil Biela, Tadeusz Czerniawski, Małgorzata Dębowska, Anna Dominiak, prof. Igancy S. Fiut, Joanna Friedrich, Andrzej Gnarowski, Kazimierz Iwosse, Stefan Jurkowski, Rafał Orlewski, Janusz Orlikowski, prof. Maria Szyszowska, Tadeusz Zawadowski, Leszek Żuliński.

Współpraca techniczna: Małgorzata Kotala, Agnieszka Kowalczyk.

Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów. Zastrzega sobie prawo do skracania artykułów oraz zmian tytułów nadsyłanych tekstów bez uprzedniego powiadomienia autora. Skład: Andrzej Dębowski. Druk: „TAGRAF”, 98-113 Buczek, Bachorzyn 13, tel. (043) 677-41-56.